

RYHMÄ 2: Haasteita vakiintuneille toimintakäytännöille

pj. Anne Backman

Työryhmän aloitti **Talvikki Ahonen** väitöskirjatutkimuksellaan. Esitys käsitteli kirkkoa turvapaikkana ja kirkkoturvakäsitettä Suomessa. Tutkimuksessaan Ahonen tarkastelee kolmen osapuolen – valtiota edustavien viranomaisten, seurakuntien työntekijöiden sekä kirkosta turvan saaneiden – muodostamaa jännitekenttää. Kirkkoturvalla voi olla merkittävä rooli turvapaikanhakijoiden oikeusturvan takaamisessa.

Kirkon näkökulmasta kirkkoturva on osa sen diakoniatyötä, jossa avunantamisen lähtökohtana on ihmisen yksilöllinen elämäntilanne. Kirkkoturvalla ei kuitenkaan Suomessa ole lainvoimaa ja viranomaiset voivat halutessaan päättää olla kunnioittamatta seurakunnan kirkkoturvapäätöstä ja noutaa kirkkoturvan saaneen henkilön myös kirkon tiloista. Kirkkoturvakäytäntöön liittyy vahva sosiaaliettinen eetos, jonka perusta on kirkon opissa ja perinteessä. Ahosen tutkii, miten käytäntö kuvaa tai muokkaa kirkon roolia yhteiskunnassa ja kuinka kirkko toimii suhteessa valtioon ja yksilöihin kirkkoturvatilanteissa.

Eeva Timonen-Kallio tarkasteli esityksessään lastenkotityötä hoidollisessa ja kasvatuksellisessa viitekehyyksessä. Hän pohti lastenkotityön sosiaalipedagogisuutta ja kasvatuksellista osaamista sekä hahmoteli lastenkotityön tietoperustaa. Timonen-Kallio nosti esiin käsitteet kotitapaisuus ja professio. Lastenkodeissa ja nuorisokodeissa arjesta pyritään luomaan mahdollisimman kodinomaista, turvallista ja kuntouttavaa. Omahoitajan tehtävänä on tukea lasta kotiutumaan laitokseen, luoda kokonaiskuvaa lapsen sen hetkisestä ja aikaisemmasta elämästä ja kasvuympäristöstä, pitää yhteyttä viranomaisverkostoihin, rakentaa lapsen arkea laitoksessa jne. Tällainen lastenkotien ”tavallisuuspuhe” vaikuttaa vastapuheelle suhteessa erityislapsiin, lasten erityistarpeisiin ja erityismenetelmien ja erityisen huolenpidon kysymyksiin keskittyneille keskusteluille sillä tiedetään, että lastenkodin työntekijät joutuvat työssään kohtaamaan ja hoitamaan nuorten vakavia käyttäytymishäiriöitä ja mielenterveydenongelmia.

Lastenkotityöntekijöiden erilaiset koulutustaustat voivat johtaa osaamiseroihin työntekijöiden välillä. Tämä voi osaltaan aiheuttaa valtataisteluja asiantuntijuudesta.

Anne Backmanin esityksen teemana olivat kolmannen sektorin toimintakentät sosionomien AMK ammatillisen kasvun oppimisympäristöinä. Erityisesti tarkastelun kohteena oli sosiaalipedagoginen työote sosionomikoulutuksessa. Tutkimuksen kohteena on sekä sosionomien AMK ammatillisen kasvun kokemukset kolmannen sektorin toimintakentillä että sosiaalipedagogisen käytännön työn menetelmäopetuksen kehittäminen opiskelijoiden järjestöissä ja yhdistyksissä tapahtuvan kokemuksellisen oppimisen ja tästä saatavan aineiston analyysin avulla. Taustaoletuksena on, että järjestö- ja yhdistykentillä harjoitteluissa ja projekteissa tapahtuva sosialisointi, kokemuksellinen kasvuprosessi tuottaa hyviä valmiuksia sosiaalialan työn ammattikäytäntöihin.

Tutkimuksen taustateorianä on sosiaalipedagoginen viitekehys. Erityisesti yhteiskunnallisen osallisuuden, kansalaisaktiivisuuden ja vaikuttamisen näkökulmat ovat tärkeitä. Järjestötoiminnan vaikutus kansalaisten merkityksellisyyden kokemisessa ja oman elämänpolun suuntaviittojen pohtimisessa näyttäytyvät vahvasti. Opiskelijoiden ymmärryksen kasvu järjestötoiminnan yhteiskunnallisesta merkityksestä sen monilla tasoilla on tutkimuksen keskeinen tarkastelun kohde.